

TEKSTİL (DÜZ ÖRME) İŞLETMELERİNİN KALİTE KÜLTÜRÜ YAKLAŞIMINA BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ

Doç.Dr. Cevza Candan *

Y.Doç.Dr. Erkan İşgören **

Y.Doç.Dr.Nuriye Çevik İşgören ***

Y.Doç.Dr.Bahatdin Rüzgar ***

Arş.Gör.Metin Yüksek **

1. GİRİŞ

Günümüzde ulaşım ve iletişim teknolojilerinin gelişimi ile gitgide küçülen ve bu küçülmenin yanı sıra hızla globalleşen dünyamızda ülkelerarası rekabet hızlı bir şekilde artmıştır. Bu rekabet son 10 yılda ülke bazını da geçerek firmalar arası ciddi bir rekabet ortamı yaratmıştır.

1980'li yılların başından itibaren önemli bir ihracat hamlesi yaratan Türkiye, tekstil alanını da ihracatın lokomotif konumuna getirmiştir. Bu gelişmeler 1990'lı yılların başına kadar sürmüştü ve 1980'lerde 500.000.000 \$ civarında olan tekstil ve bağlı hammaddeler ihracatının, 1990'lı yılların başında 6 Milyar \$ seviyesine ulaşmıştır. 1990'lı yıllardan sonra düşük bir ivme ile büyüyen Türk tekstil sanayi 2002 yılı ön verilerine göre 12 Milyar \$'lık bir ihracat potansiyeline kavuşmuştur.

1980-2000 yılı aralığında emekleme devresinden başlayan tekstil sanayiinde ilk hedef fiyat politikası olarak oluşturulmuş ve pazar kurgulanması ona göre yapılmıştır. 1980'li yıllarda her ne pahasına olursa olsun her türlü ihracat, vergi iadesi ile teşvik edilmiş ve ciddi kalite unsurları göz ardı edilmiştir.

Günümüzde tekstil ve dolayısı ile bu bütünün bir parçası olan düz örme sektörü, dünya pazarlarındaki payını arttırma çabası içinde bulunmaktadır. Bu çaba içerisinde, fiyat konusunda çok ciddi rakiplerle mücadele etme zorunluluğu da girmektedir. Türkiye düz örme sanayi, kullandığı makineleri ve hammaddeyi (sentetik ve doğal malzemeli iplikleri) dünya fiyatları ile aynı seviyede satın almaktadır. Oysa, işçilik Türkiye'de yaklaşık 450 \$ adam/ay olarak gerçekleşmekte buna karşılık koşut ülkelerde ise (Çin, Güney Amerika, Vietnam, Türkiye Cumhuriyetlerinde) ortalama 80 adam/ay olarak ortaya çıkmaktadır.

* İstanbul Teknik Üniversitesi, Makine Fakültesi

** Marmara Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi

*** Marmara Üniversitesi, Teknik Bilimler M.Y.O.